

Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku

*Analiza regionalna przedsiębiorstw
w zakresie zapotrzebowania na zawody
związane z zieloną gospodarką, w tym
zielone miejsca pracy w województwie podlaskim*

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Cel główny badania

Przeprowadzenie analizy regionalnej przedsiębiorstw w zakresie zapotrzebowania na zawody związane z zieloną gospodarką, w tym zielone miejsca pracy w województwie podlaskim

Cele szczegółowe badania

Identyfikacja i ocena:

- branż i zawodów funkcjonujących w zielonej gospodarce,
- profili zawodowych pracowników, tzw. zielone miejsca pracy,
- głównych problemów przedsiębiorców w pozyskiwaniu pracowników z odpowiednimi kwalifikacjami w zakresie zielonych miejsc pracy,
- oczekiwań pracodawców na kierunki kształcenia, których kształceniem mogłyby się zajmować szkoły zawodowe,

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Cele szczegółowe badania

Identyfikacja i ocena:

- **stanu wiedzy i świadomości osób zarządzających edukacją zawodową pod kątem rozwoju zielonej gospodarki,**
- **powiązań programów kształcenia edukacji zawodowej pod kątem zielonej gospodarki,**
- **możliwości dostosowania programów kształcenia szkół zawodowych pod kątem zielonej gospodarki,**
- **opracowanie wniosków z analizy, zawierających rekomendacje dające podstawę do działania w zakresie decyzji o wprowadzaniu nowych kierunków kształcenia zawodowego, modyfikacji programów nauczania i ich realizacji, planowania ścieżek rozwoju zawodowego w obszarze zielonej gospodarki.**

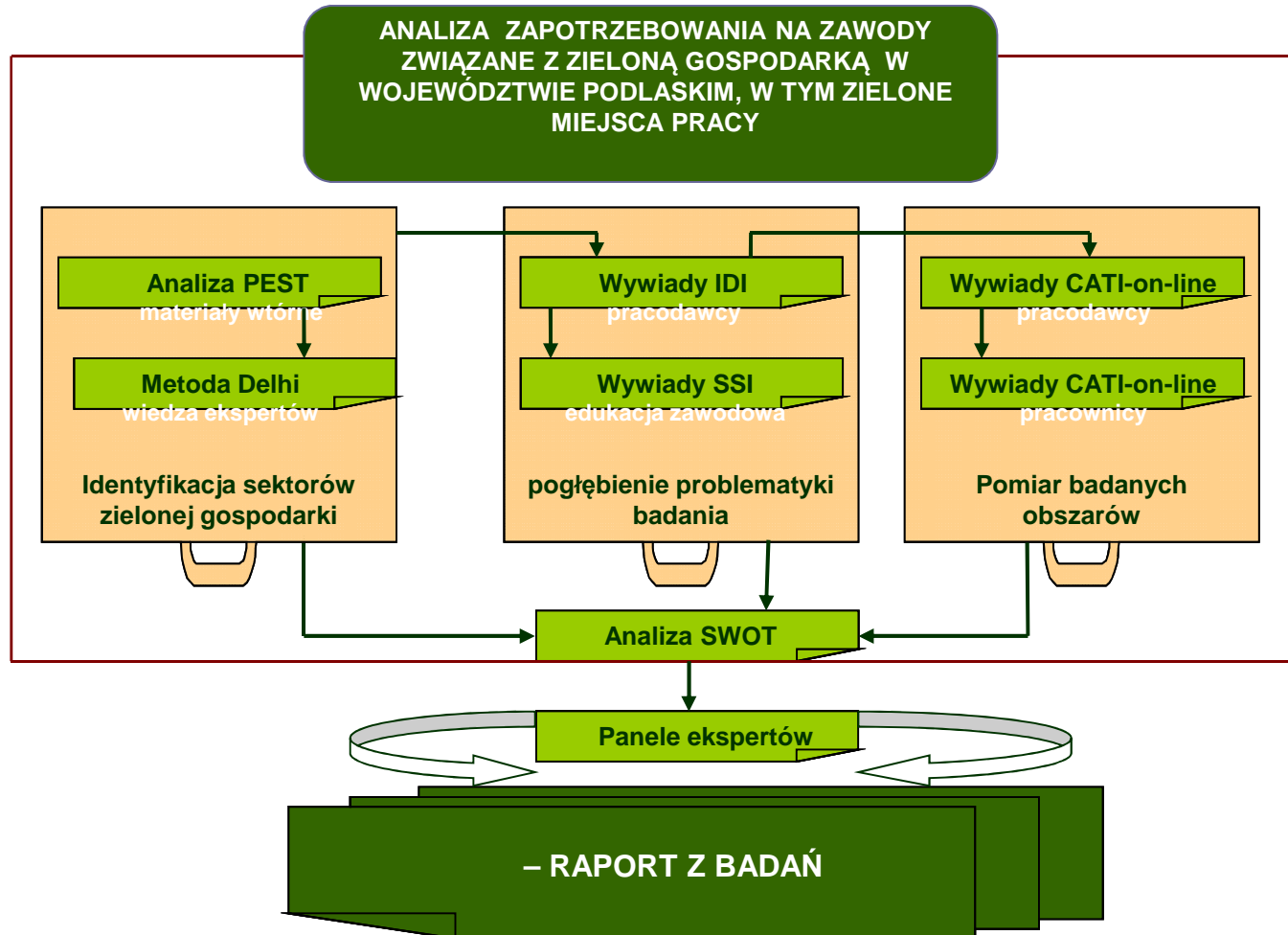
KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Etapy badania

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Analiza PEST

Warunki naturalne województwa podlaskiego

Największym bogactwem naturalnym regionu podlaskiego jest przyroda:

- najczystszy stan środowiska naturalnego,
- nieprzeciętne walory przyrodnicze,
- zróżnicowany krajobraz i bioróżnorodność.

Podlasie w całości wchodzi w skład ekoregionu „*Zielona Płuca Polski*”, obszaru tworzącego wieloprzestrzenny system rozwoju społecznego i gospodarczego, zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju.

32% terytorium regionu to tereny prawnie chronione o szczególnych walorach przyrodniczych. Atrakcyjna turystycznie jest znacznie większa część województwa. Obszar *Europejskiej Sieci Ekologicznej NATURA 2000* w woj. podlaskim obejmuje łącznie 1 076,9 tys. hektarów[1].

[1] http://www.wrotapodlasia.pl/pl/ochrona_srodowiska/ochrona_przyrody/natura2000/

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Analiza PEST

Wartość dodana brutto w woj. podlaskim w 2008 r. według rodzajów działalności

Wartość dodana brutto w woj. podlaskim w 2008 r. według rodzajów działalności.

Rodzaje działalności	Polska = 100		Województwo = 100	
	Ogółem	Na 1 pracującego	Ogółem	Na 1 pracującego
Ogółem	2,3	77,4	100,0	100,0
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo	5,9	104,6	9,6	30,3
Przemysł				
razem	1,7	81,4	18,2	114,1
w tym przetwórstwo przemysłowe	1,9	84,4	15,8	108,7
Budownictwo	2,3	101,8	7,1	151,2
Handel i naprawy; hotele i restauracje; transport, gospodarka magazynowa i łączność	2,2	88,6	25,7	127,4
Pośrednictwo finansowe; obsługa nieruchomości i firm	1,8	98,8	15,7	227,4
Pozostała działalność usługowa	2,9	95,1	23,7	114,4

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Analiza PEST

Pracujący w gospodarce narodowej w woj. podlaskim w 2008 r. według rodzajów działalności.

Rodzaje działalności	Polska	Województwo	Polska = 100	Województwo = 100
	w tysiącach osób			
Ogółem	13711	419	3,1	100
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo; rybactwo	2145	139	6,5	33,2
Przemysł razem	3091	65	2,1	15,6
 w tym przetwórstwo przemysłowe	2700	60	2,2	14,2
Budownictwo	840	19	2,3	4,6
Handel i naprawy; hotele i restauracje; transport, gospodarka magazynowa i łączność	3358	83	2,5	19,8
Pośrednictwo finansowe; obsługa nieruchomości i firm	1469	27	1,8	6,5
Pozostała działalność usługowa	2809	85	3,0	20,3

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Analiza PEST

Zielone zawody

- specjalności zaangażowane w działalność produkcyjną w obszarach związanych z tworzeniem nowych wartości materialnych w obszarze zielonej gospodarki, bądź działalność ukierunkowaną na poprawę efektywności wykorzystania istniejących zasobów.

Z uwagi na dodatkowe przesłanki wynikające z priorytetów określonych w unijnych i krajowych dokumentach strategicznych, a także Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2020, duże znaczenie mają zawody i specjalności występujące w szeroko pojmowanym obszarze rolnictwa, przetwórstwa przemysłowego, energetyki i usług (szczególnie hotele, restauracje i transport).

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Analiza PEST

Obszary działalności związane z zieloną gospodarką

Zgodnie z raportem Narodów Zjednoczonych (UNEP) z 2011 *Towards a Green Economy (W stronę zielonej gospodarki)*, rozwój zielonej gospodarki opiera się na transformacji dziesięciu kluczowych sektorów:

rolnictwa
rybołówstwa
leśnictwa
turystyki
energetyki
transportu
budownictwa
gospodarki odpadami
gospodarowania zasobami wodnymi
przemysłu efektywnego energetycznie

Wszystkie te sektory występują w woj. podlaskim i we wszystkich istnieje pole do podejmowania działań w sferze modernizacji techniki i technologii produkcji, zwiększenia efektywności energetycznej przy jednoczesnym zmniejszeniu uciążliwości dla środowiska, ekologicznego zarządzania infrastrukturą komunalną i bytową.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Analiza PEST

Zasięg zielonej gospodarki w województwie podlaskim

Zielona gospodarka Podlasia obejmuje:

- **praktycznie wszystkie obszary działalności człowieka, które ukierunkowane są na ochronę tych wszystkich elementów tworzących pakiet atrakcyjności regionu, którego punktem wyjścia jest bogactwo natury i środowisko egzystencji przyrody i człowieka.**

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Zielone sektory w gospodarce województwa podlaskiego

Zidentyfikowane na podstawie analizy materiałów i ankiety eksperckiej sektory związane z zieloną gospodarką

1. Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo
2. Przetwórstwo przemysłowe
3. Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
4. Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
5. Budownictwo
6. Transport
7. Turystyka
8. Handel hurtowy i detaliczny oraz naprawy
9. Administracja publiczna

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Zasięg konkurencyjności zielonych sektorów

Sektor	Zasięg rynku zbytu
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	gmina,, powiat
Przetwórstwo przemysłowe	kraj, region, rynek europejski
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	kraj, gmina, powiat
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	gmina, powiat, kraj, kilka powiatów
Budownictwo	region, kraj, powiat
Transport	rynek ponadkrajowy, rynek światowy, powiat
Turystyka	gmina, kraj, powiat
Handel hurtowy i detaliczny oraz naprawy	region, gmina, powiat, kraj
Administracja publiczna	gmina, powiat

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Zasoby pracy w sektorach zielonej gospodarki

Sektor	Przeciętne zatrudnienie	Zasoby pracy wg płci	Zatrudnienie na zielonych miejscach pracy	
			Ogółem [%]	kobiety % w ogółem
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	23 osoby	mężczyźni: 71,5%, kobiety:28,5%	49,10	20,60
Przetwórstwo przemysłowe	50 osób	mężczyźni: 72,2%, kobiety: 27,8%	61,50	21,30
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	56 osób	mężczyźni:71,0%, kobiety: 29,0%	32,00	26,50
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	50 osób	mężczyźni: 78,3%, kobiety: 21,7%	49,10	19,60
Budownictwo	42 osoby	mężczyźni: 86,8% , kobiety: 13,2%	57,40	6,70
Transport	14 osób	mężczyźni: 79,5%, kobiety: 20,5%	80,50	17,70
Turystyka	16 osób	kobiety: 63,6% , mężczyźni: 36,4%	46,60	66,20
Handel hurtowy i detaliczny oraz naprawy	20 osób	mężczyźni: 51,2, kobiety:48,8%	46,10	44,10
Administracja publiczna	28 osób	kobiety: 57,4%, mężczyźni: 42,6%	8,50	46,50

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Zgodność potencjału wykształcenia ze stanowiskiem pracy w sektorach zielonej gospodarki oraz rozwój zasobów ludzkich

Sektor	Zgodność wykształcenia z zajmowanym stanowiskiem pracy [%]		Kształcenie ustawiczne organizowane przez pracodawców [%]
	pracodawcy	pracownicy	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	68,5	90	tak: 63,0
Przetwórstwo przemysłowe	69,3	57,8	tak: 60,2
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	86,7	66,7	tak: 46,7
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	88,6	-	nie: 51,4
Budownictwo	72,5	87,0	nie: 59,5
Transport	75,0	57,8	nie: 67,1
Turystyka	89,8	86,0	nie: 78,8
Handel hurtowy i detaliczny oraz naprawy	57,0	71,0	nie: 67,0
Administracja publiczna	84,3	77,0	tak: 84,1

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Potencjał rynku pracy a potrzeby przedsiębiorców

Sektor	Ocena dostępności zasobów pracy		
	nie ma problemów z zatrudnieniem odpowiedniej kadry pracowniczej [%]	brak osób o odpowiednich kwalifikacjach zawodowych [%]	brak osób o odpowiednich umiejętnościach i doświadczeniu zawodowym [%]
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	70,4	9,3	13
Przetwórstwo przemysłowe	53,3	25,4	23,7
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	60	16,7	23,3
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	82,9	2,9	8,6
Budownictwo	60,1	25,5	13,1
Transport	45,5	33,8	15,6
Turystyka	63,6	16,9	20,3
Handel hurtowy i detaliczny oraz naprawy	50,9	50,9	24,1
Administracja publiczna	60,7	28,6	14,3

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Oczekiwania pracodawców wobec kandydatów na zielone miejsca pracy

Sektor	Oczekiwania pracodawców wobec kandydatów na zielone stanowiska pracy		
	doświadczenie zawodowe [%]	staż pracy w danym zawodzie [%]	wykształcenie zgodne ze stanowiskiem pracy [%]
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	60	45,5	43,6
Przetwórstwo przemysłowe	66,1	20,5	25,1
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	63,3	13,3	46,7
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	62,9	25,7	40
Budownictwo	62,1	28,8	39,2
Transport	74	32,5	23,4
Turystyka	66,9	24,6	44,9
Handel hurtowy i detaliczny oraz naprawy	63,4	36,6	34,7
Administracja publiczna	40,5	21,4	72,6

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Przygotowanie zawodowe absolwentów szkół zawodowych do pracy na zielonych miejscach pracy w opinii pracodawców

Sektor	Ocena przygotowania zawodowego absolwentów do pracy w zielonej gospodarce	
	posiadają zarówno wiedzę teoretyczną jak i umiejętności praktyczne [%]	posiadają szeroką wiedzę teoretyczną ale brakuje im umiejętności praktycznych [%]
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	47,3	29,1
Przetwórstwo przemysłowe	38	29,2
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	60	20
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	45,7	34,3
Budownictwo	52,6	31,2
Transport	33,8	22,1
Turystyka	55,1	29,7
Handel hurtowy i detaliczny oraz naprawy	40	27,4
Administracja publiczna	61,9	14,3

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Perspektywy wzrostu zatrudnienia na zielonych miejscach pracy

Sektor	Przewidywana dynamika zmiany poziomu zatrudnienia na zielonych stanowiskach pracy [%]		
	utrzymanie	wzrost	zmniejszenie
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	83,50	10,90	5,60
Przetwórstwo przemysłowe	82,40	15,20	2,40
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	86,30	10,30	3,30
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	88,60	11,40	-
Budownictwo	81,80	13,00	5,20
Transport	90,90	-	-
Turystyka	82,90	11,90	5,20
Handel hurtowy i detaliczny oraz naprawy	92,50	7,50	-
Administracja publiczna	94,00	6,00	-

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Plany zatrudnienia na zielonych stanowiskach pracy wg sektorów zielonej gospodarki

Sektor	Planowane zatrudnienie pracowników na zielonych miejscach pracy wg stanowisk
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	kierownik, ogrodnik, podleśniczy, kierowcy maszyn rolniczych, handlowiec/sprzedawca, pracownicy do prac prostych
Przetwórstwo przemysłowe	technolog drewna, specjalista produkcji naczyń jednorazowych, technik obróbki drewna, monter, operatorzy maszyn i urządzeń, operator przesiewacza, operator wycłaczarki, operator maszyn do obróbki metalu
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	magazynierzy
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	konserwator, maszynista oczyszczalni ścieków, sortowacz odpadów, księgowa
Budownictwo	inżynier budownictwa drogowego, projektant, mechanik, pracownik budowlany, dekarz, hydraulik, monter instalacji sanitarnych, monter sieci wodnych i kanalizacji, elektryk, operator koparki, pomocnicy budowlani do sortowania odpadów, kierowcy
Transport	kierowcy i mechanicy
Turystyka	barman/kelner, instruktor i trener oraz technik agroturystyki wiejskiej
Handel hurtowy i detaliczny oraz naprawy	technik obróbki metalu, lakiernik/blacharz, handlowiec/sprzedawca, kierowcy, magazynier, mechanik, pracownik regenerujący turbosprężarki, sprzętacze, pracownik produkcji, mechanik
Administracja publiczna	inspektor budowlany, inspektor ds. gospodarki odpadami

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Korzyści zrównoważonego rozwoju gospodarki ze środowiskiem naturalnym

Sektor	Korzyści wynikające z działalności firmy w zielonej gospodarce
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	zmniejszenie emisji zanieczyszczeń, oszczędne i racjonalne korzystanie z zasobów przyrody
Przetwórstwo przemysłowe	zmniejszenie emisji zanieczyszczeń, niższe koszty produkcji, redukcja bezrobocia
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	zmniejszenie emisji zanieczyszczeń, redukcja bezrobocia, niższe koszty produkcji
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	zmniejszenie emisji zanieczyszczeń, poprawa jakości życia lokalnej społeczności, oszczędne i racjonalne korzystanie z zasobów przyrodniczych, redukcja bezrobocia
Budownictwo	redukcja bezrobocia, zmniejszenie emisji zanieczyszczeń
Transport	zmniejszenie emisji zanieczyszczeń, redukcja bezrobocia, oszczędne i racjonalne korzystanie z zasobów przyrodniczych
Turystyka	zmniejszenie emisji zanieczyszczeń, redukcja bezrobocia
Handel hurtowy i detaliczny oraz naprawy	zmniejszenie emisji zanieczyszczeń, redukcja bezrobocia
Administracja publiczna	poprawa jakości życia lokalnej społeczności, zmniejszenie emisji zanieczyszczeń

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Bariery rozwoju zielonej gospodarki

Sektor	Bariery związane z wprowadzaniem rozwiązań przyjaznych środowisku naturalnemu
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	brak środków finansowych na modernizację przedsiębiorstwa, brak świadomości korzyści jakie niesie działalność w zielonej gospodarce
Przetwórstwo przemysłowe	brak środków finansowych na modernizację przedsiębiorstwa, brak świadomości korzyści jakie niesie działalność w zielonej gospodarce
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	brak środków finansowych na modernizację przedsiębiorstwa, brak świadomości korzyści jakie niesie działalność w zielonej gospodarce
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	brak środków finansowych na modernizację przedsiębiorstwa
Budownictwo	trudno powiedzieć, brak środków finansowych na modernizację przedsiębiorstwa
Transport	brak środków finansowych na modernizację przedsiębiorstwa, trudno powiedzieć
Turystyka	brak środków finansowych na modernizację przedsiębiorstwa, brak świadomości korzyści jakie niesie działalność w zielonej gospodarce
Handel hurtowy i detaliczny oraz naprawy	brak środków finansowych na modernizację przedsiębiorstwa, brak świadomości korzyści jakie niesie działalność w zielonej gospodarce
Administracja publiczna	

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Subregionalne wyróżniki rozwoju zielonej gospodarki

Dostępność odpowiedniej zasobów pracy w opinii przedsiębiorców wg subregionów województwa podlaskiego

Jaka jest Pana/i opinia na temat zasobów pracy (pracowników) na rynku, na którym działa firma? Czy pojawiają się problemy z doбором odpowiedniej kadry?	Subregion suwalski	Subregion białostocki	Subregion łomżyński
	[%]	[%]	[%]
Nie ma problemów z zatrudnieniem odpowiedniej kadry pracowniczej	49,0	51,4	50,9
Brak osób o odpowiednich kwalifikacjach zawodowych	21,7	20,2	20,3
Brak osób o odpowiednich umiejętnościach i doświadczeniu zawodowym	17,8	15,5	15,1
Zbyt duże oczekiwania płacowe kandydatów	3,6	4,9	4,1
Zbyt duże oczekiwania pozapłacowe kandydatów	0,9	1,1	0,0
Inne (jakie?)	0,3	2,7	1,7
Trudno powiedzieć	6,8	4,2	7,9

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Subregionalne wyróżniki rozwoju zielonej gospodarki

Kompetencje zatrudnionych absolwentów szkół zawodowych w opinii przedsiębiorców wg subregionów województwa podlaskiego

Czy absolwenci edukacji zawodowej, zatrudnieni w Pana/i firmie przygotowani zostali przez placówki edukacji do pracy w gospodarce przyjaznej środowisku naturalnemu, czyli tzw. zielonej gospodarce?	Subregion suwalski	Subregion białostocki	Subregion łomżyński
	[%]	[%]	[%]
tak, posiadają szeroką wiedzę teoretyczną ale brakuje im umiejętności praktycznych	28,7	25,6	26,6
tak, posiadają zarówno wiedzę teoretyczną jak i umiejętności praktyczne	43,0	48,7	45,6
nie, brakuje im zarówno wiedzy teoretycznej jak i praktycznej	7,8	7,4	9,7
trudno powiedzieć	20,1	18,3	18,1

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Subregionalne wyróżniki rozwoju zielonej gospodarki

Główne bariery we wdrażaniu rozwiązań przyjaznych środowisku naturalnemu w opinii przedsiębiorców wg subregionów województwa podlaskiego

Proszę podać korzyści, jakie przynosi/przynieść może działalność firmy w oparciu o rozwiązania przyjazne środowisku, czyli tzw. zielonej gospodarce?	Subregion suwalski	Subregion białostocki	Subregion łomżyński
	[%]	[%]	[%]
aktywizacja społeczności lokalnych na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego	2,4	3,0	4,4
zmniejszenie emisji zanieczyszczeń	35,4	28,5	32,3
redukcja bezrobocia	13,3	22,1	13,3
pobudzenie lokalnej przedsiębiorczości i postaw obywatelskich	3,5	4,9	4,7
stymulacja produkcji i ożywienie gospodarcze	1,3	3,2	2,8
oszczędne i racjonalne korzystanie z zasobów przyrodniczych	12,3	8,3	12,8
niższe koszty produkcji	10,9	11,5	10,7
rozszerzenie działań proinnowacyjnych	1,1	2,0	1,6
poprawa jakości życia lokalnej społeczności	11,2	6,4	10,9
inne, jakie?	2,2	2,2	2,1
trudno powiedzieć	6,3	7,8	4,4

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

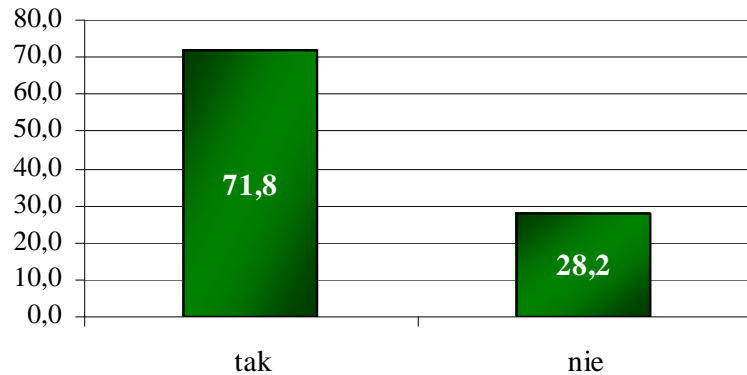

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

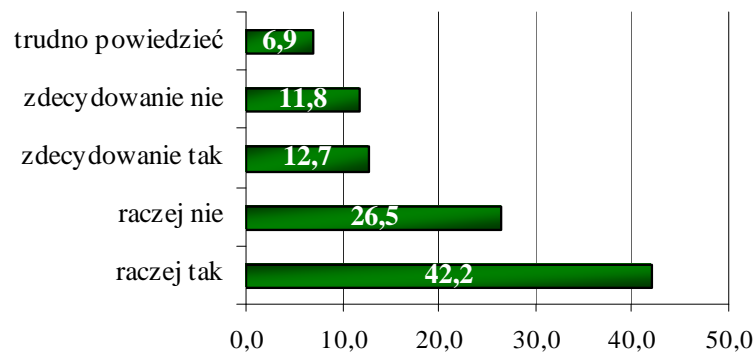

Wywiady telefoniczne CATI z pracownikami

Czy stanowisko pracy, na którym jest Pan(i) zatrudniony zgodne z Pana wykształceniem? [%]

Czy praktyczne umiejętności wyniesione ze szkoły są wystarczające do pracy w zielonej gospodarce? [%]

Czy jest Pan(i) zainteresowany podnoszeniem umiejętności lub kompetencji zawodowych? [%]

Odpowiedź	Procent [%]
tak, myślę o tym	51,6
nie	22,5
tak, właśnie się dokształcam	15,4
nie ponieważ niedawno zdobywałem kwalifikację i są one aktualne	13,7
OGÓŁEM	100,0

Zielone miejsca pracy – deklaracje pracowników

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

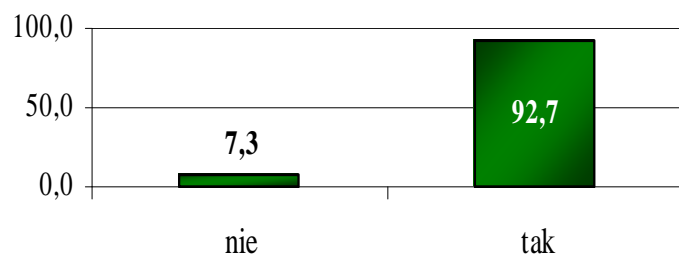

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

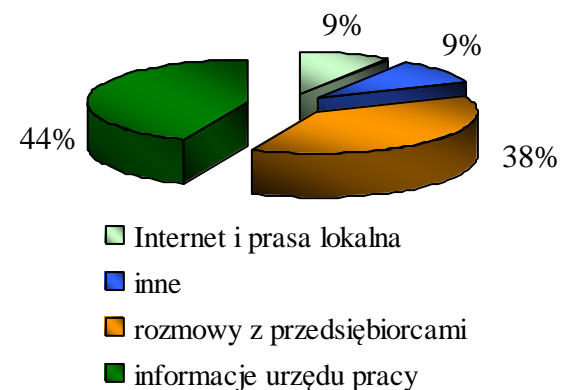

Wywiady częściowo ustrukturyzowane (SSI) z przedstawicielami edukacji zawodowej

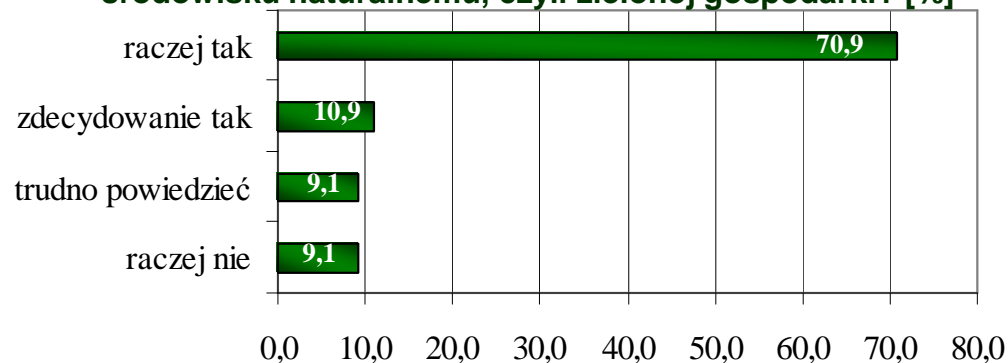
Czy Pana/i szkoła monitoruje potrzeby kadrowe przedsiębiorstw działających na lokalnym rynku pracy?[%]

W jaki sposób Pana/i szkoła zdobywa informacje na temat lokalnego rynku pracy?

Czy na lokalnym rynku pracy występuje zapotrzebowanie na specjalistów z dziedziny gospodarki przyjaznej środowisku naturalnemu, czyli zielonej gospodarki? [%]

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Wywiady częściowo ustrukturyzowane (SSI) z przedstawicielami edukacji zawodowej

Zainteresowanie zielonymi kierunkami kształcenia szkół zawodowych

Które kierunki związane z zielonymi miejscami pracy cieszą się największym zainteresowaniem?	[%]
technik rolnik	18,2
technik mechanik	16,4
mechanik pojazdów samochodowych	10,9
technik hotelarstwa	9,1
kucharz	7,3
technik budownictwa	7,3
technik pojazdów samochodowych	7,3
brak danych	5,5
rolnik	5,5
technik informatyk	5,5
technik żywienia i gospodarstwa domowego	5,5

Które kierunki związane z zielonymi miejscami pracy cieszą się największym zainteresowaniem?	[%]
kucharz małej gastronomii	3,6
technik agrobiznesu	3,6
technik ekonomista	3,6
technik mechanizacji rolnictwa	3,6
technik mechatronik	3,6
technik organizacji usług gastronomicznych	3,6
technik technologii żywności	3,6
technik usług fryzjerskich	3,6

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Wywiady częściowo ustrukturyzowane (SSI) z przedstawicielami edukacji zawodowej

Likwidowane i uruchamiane kierunki kształcenia według deklaracji respondentów

LIKWIDOWANE KIERUNKI	N	URUCHAMIANE KIERUNKI	N
technik elektronik	2	technik architektury krajobrazu	3
technik mechanik	2	technik turystyki wiejskiej	3
elektromechanik	1	technik urządzeń i systemów energetyki odnawialnej	3
kelner	1	brak decyzji w tym zakresie	1
liceum profilowane	1	kelner	1
technik ekonomista	1	kucharz małej gastronomii	1
technik elektryk	1	monter instalacji i urządzeń sanitarnych	1
technik hotelarstwa	1	technik awionik	1
technik logistik	1	technik eksploatacji maszyn leśnych	1
technik ochrony środowiska	1	technik hodowca koni	1
technik ogrodnik	1	technik mechanik lotniczy	1
technik organizacji usług gastronomicznych	1	technik obsługi turystycznej	1
technik technologii drewna	1	technik rolnik	1
technik technologii żywności	1	technik usług kosmetycznych	1
wszystkie	1	technik urządzeń sanitarnych	1
		zgodnie z potrzebami rynku pracy	1

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Stanowiska pracy związane z zieloną gospodarką

Jak wynika z badań rynek pracy w województwie podlaskim rozwijający się w kierunku zielonej gospodarki stoi przed wyzwaniem jakościowego dostosowania zasobów pracy do oczekiwań pracodawcy działającego w oparciu o rozwiązania przyjazne środowisku naturalnemu.

Zebrany w oparciu o badania jakościowe oraz ilościowe materiał stanowił podstawę wyboru 20 przykładowych zawodów związanych z ochroną środowiska naturalnego.

Inspektor ds. ochrony środowiska

Zadania zawodowe związane z ochroną środowiska:

- kontrola i nadzór nad przestrzeganiem zasad ochrony środowiska oraz wdrażanie nowych uregulowań prawnych,
- sporządzanie ekspertyz z zakresu ochrony środowiska.

Kierownik budowy

Zadania zawodowe związane z ochroną środowiska:

- nadzór i kontrola nad pracami budowlanymi w tym również nad stosowaniem materiałów posiadających właściwe i dopuszczalne normy użytkowania (z uwagi na ochronę środowiska, zdrowie i bezpieczeństwo pracy),
- nadzór i kontrola nad przyjętymi rozwiązaniami organizacyjnymi.

Monter instalacji sanitarnych

Zadania zawodowe związane z ochroną środowiska:

- montaż i demontaż, nadzór nad eksploatacją i konserwowaniem instalacji sanitarnych,
- stosowanie rozwiązań materiałowo-technologicznych wpływa na środowisko naturalne.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Stanowiska pracy związane z zieloną gospodarką

Pracownik budowlany sortujący odpady

Zadania zawodowe związane z ochroną środowiska:

- sortowanie odpadów budowlanych,
- ograniczanie zanieczyszczenia środowiska naturalnego.

Elektromechanik

Zadania zawodowe związane z ochroną środowiska:

- naprawa, konserwacja oraz podejmowanie decyzji o dopuszczeniu pojazdów do ruchu,
- nadzór i wpływ na stosowanie rozwiązań ograniczających emisję zanieczyszczeń do środowiska naturalnego w transporcie lądowym.

Technik ochrony środowiska

Zadania zawodowe związane z ochroną środowiska:

- kontrola poziomu zanieczyszczeń środowiska,
- wyznaczanie parametrów uzdatniania i oczyszczania ścieków,
- sporządzanie bilansów zanieczyszczeń odprowadzanych do powietrza, wód i ziem,
- prowadzenie prostych badań technologicznych w zakresie ochrony środowiska.

Technik technolog żywności

Zadania zawodowe związane z ochroną środowiska:

- nadzór nad technologią produkcji i przechowywania żywności,
- wpływa na przyjęte w procesie produkcji rozwiązania przyjazne dla środowiska naturalnego.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Stanowiska pracy związane z zieloną gospodarką

Kierownik produkcji

Zadania zawodowe związane z ochroną środowiska:

- analizuje poziom wykorzystanych surowców, materiałów i maszyn w procesie produkcji,
- podejmuje decyzje w zakresie określenia zapotrzebowania na surowce, materiały oraz środki trwałe oraz ich relacje w odniesieniu do osiągnięcia oczekiwanego stopnia produkcji.

Technik technolog drewna

Zadania zawodowe związane z ochroną środowiska:

- opracowuje instrukcje technologiczne,
- prowadzi analizy laboratoryjne oraz nadzór nad przestrzeganiem przepisów BHP, PPOŻ oraz ochrony środowiska naturalnego.

Leśnik

Zadania zawodowe związane z ochroną środowiska:

- kontrola techniczna nad realizacją prac,
- podejmuje decyzje o rodzaju wykorzystywanych w pracach leśnych narzędzi i urządzeń.

Rolnik

Zadania zawodowe związane z ochroną środowiska:

- organizacja, nadzór i uprawa roślin i nasion,
- podejmuje decyzje w zakresie wykorzystania środków ochrony roślin oraz technologii upraw.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Stanowiska pracy związane z zieloną gospodarką

Rybak stawowy

Zadania zawodowe związane z ochroną środowiska:

- prace związane z połowem ryb, zwalczaniem niepotrzebnej roślinności w zbiornikach wodnych, pobieraniem próbek wody i ryb,
- wykonując zadania zobowiązany jest do przestrzegania przepisów ochrony środowiska.

Kierownik ds. logistyki

Zadania zawodowe związane z ochroną środowiska:

- organizuje sieci dostaw transportowych, w miejskiej infrastrukturze logistycznej zarządza wywozem śmieci i odpadów,
- prowadzi analizy kosztów eksploatacji infrastruktury technicznej, wpływając na decyzje w zakresie oddziaływania działalności na środowisko naturalne.

Kierowca

Zadania zawodowe związane z ochroną środowiska:

- dba o utrzymanie stanu technicznego pojazdów samochodowych,
- przestrzega zasad i norm dotyczących wykorzystania środków transportu.

Kierownik hotelu

Zadania zawodowe związane z ochroną środowiska:

- prowadzi nadzór nad zasobami materialnymi i niematerialnymi,
- nadzoruje przestrzeganie przepisów BHP i wpływa na wprowadzanie rozwiązań technicznych i organizacyjnych związanych z ochroną środowiska.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Stanowiska pracy związane z zieloną gospodarką

Specjalista ds. rozwoju

Zadania zawodowe związane z ochroną środowiska:

- opracowuje strategię działania danego przedsiębiorstwa,
- wpływa na podejmowanie decyzji związanych z zastosowaniem technologii przyjaznych środowisku naturalnemu.

Mechanik

Zadania zawodowe związane z ochroną środowiska:

- przywracanie sprawności i odpowiedniego stanu technicznego pojazdów samochodowych,
- przestrzeganie obowiązujących norm i technologii.

Pracownik utylizacji opakowań

Zadania zawodowe związane z ochroną środowiska:

- termiczne przekształcanie odpadów, również z odzyskiwaniem energii,
- dbałość o stan środowiska naturalnego.

Elektromonter

Zadania zawodowe związane z ochroną środowiska:

- wytwarzanie aparatury oraz urządzeń prostych i specjalistycznych, elektrycznych oraz nieelektrycznych,
- wpływa na przestrzeganie norm związanych z ochroną środowiska.

Sortowacz odpadów

Zadania zawodowe związane z ochroną środowiska:

- wywóz odpadów, sortowanie, porządkowanie prywatnych i publicznych posesji,
- bezpośrednie działania w obszarze zachowania i poprawy środowiska naturalnego.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

REKOMENDACJE (wspólne dla wszystkich zawodów)

- Ponoszenie przez pracodawców nakładów na rozwój zasobów wiedzy pracowników (szkolenia, kursy).
- Motywowanie do uczenia się we własnym zakresie i dzielenia się wiedzą.
- Wprowadzenie zmian w kierunkach kształcenia zawodowego podnoszących atrakcyjność zatrudnienia pracownika posiadającego odpowiednie kwalifikacje, nabyte w procesie edukacji zawodowej.
- Wyposażenie absolwentów szkół zawodowych w wysokiej jakości umiejętności praktycznego wykorzystania wiedzy teoretycznej.
- Z uwagi na charakter pracy rozszerzenie kompetencji zawodowych uczniów szkół zawodowych o zagadnienia związane z ochroną środowiska oraz podstawami przedsiębiorczości.

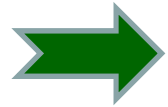
KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

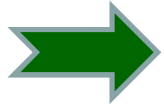
UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

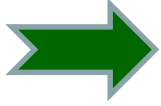
PODSUMOWANIE

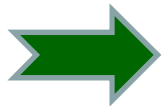
W województwie podlaskim najwyższy poziom zatrudnienia na zielonych miejscach pracy zaobserwowano w sektorze **transportu i gospodarki magazynowej** (80,5%) oraz **przetwórstwa przemysłowego** (61,5%) .

Województwo podlaskie to region, w którym pracodawcy poszukując pracowników najczęściej napotykają na **bariery braku** na rynku pracy osób wyposażonych w **umiejętności praktycznego wykonania zawodu**. Absolwenci szkół zawodowych zatrudnieni na zielonych miejscach pracy również w opinii licznej grupy pracodawców nie posiadają umiejętności praktycznego wykorzystania nabytej wiedzy.

Jak wynika z badań wśród przedsiębiorców reprezentujących sektory zielonej gospodarki, **perspektywa wzrostu zatrudnienia pracowników na zielonych stanowiskach pracy w najbliższym czasie nie przyniesie znaczącej zmiany**. Przeważająca grupa pracodawców nie zatrudni osób pracujących na miejscach pracy przyjaznych środowisku naturalnemu.

Analiza dynamiki przeciętnego zatrudnienia w sektorach związanych z zieloną gospodarką od roku 2005 wykazała, iż w roku 2012 nastąpi **zmniejszenie liczebności zasobów pracy w sektorze rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa**, czyli w sektorze, w którym najmniejsza grupa przedsiębiorstw planuje zwiększenie zatrudnienia na zielonych stanowiskach pracy

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

PODSUMOWANIE

➔ W ramach propozycji rozszerzenia oferty edukacyjnej o nowe kierunki nauczania istotne wydaje się podejmowanie działań w zakresie kształcenia **specjalistów ds. energii odnawialnej**. Alternatywne źródła energii w ciągu najbliższych kilku lat mają szansę stać się wiodące w wielu branżach działalności przedsiębiorstw w województwie podlaskim.

➔ **Zaleca się wprowadzenie do programów**, na wszystkich kierunkach kształcenia w szkołach zawodowych, obowiązkowej realizacji **przedmiotu „Ochrona środowiska”**. Kwestie związane z ekologią znajdujące się w programach kształcenia dla poszczególnych zawodów, są realizowane w niewystarczającym stopniu. Poza tym najczęściej występują razem z elementami nauczania w zakresie obowiązujących przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisów przeciwpożarowych.

➔ Z uwagi na duży potencjał rozwojowy województwa podlaskiego w ramach zielonej gospodarki, istotnym elementem jest ciągle podnoszenie wiedzy i świadomości społecznej w zakresie wykorzystywania rozwiązań proekologicznych. Realizowanie odpowiedniej strategii działania, polegającej na poświęceniu części godzin lekcyjnych na **spotkania z pracodawcami** reprezentującymi zielone sektory i **promowanie tzw. dobrych praktyk**, poszerzy świadomość uczniów szkół zawodowych na temat zielonej gospodarki, jak również wpłynie na zmiany przejawianych postaw na bardziej proekologiczne.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

DZIĘKUJEMY ZA UWAGĘ

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

